

2

L'OBERTURA ECONÒMICA I LA REPRESENTACIÓ EXTERIOR D'ANDORRA

Proposta per adaptar la representació exterior andorrana
a les necessitats derivades de l'obertura econòmica.

Ponent: **Ma. Àngels Fernàndez**

**1r CONGRÉS
ORDINARI**

**DEMÒCRATES
PER ANDORRA**

Dissabte 10 de març a les 09.00h
Sala d'actes de l'Ordino Studios

En un context de crisi econòmica, de globalització i de nous models en les relacions internacionals Andorra afronta amb prudència però a la vegada amb entusiasme el projecte d'una obertura econòmica. Degut als factors esmentats és possible que s'hagin de revisar les funcions i la gestió de la nostra representació exterior. Com molts ja sabeu tenim una xarxa d'ambaixades i oficines de turisme situades per diferents països i que funcionen eficientment gràcies a un personal altament qualificat. Aquestes delegacions exteriors són una de les àrees institucionals que més experimenten les repercussions de la creixent presència internacional d'Andorra. Sigui per atendre les demandes de les empreses i dels treballadors andorrans que s'interessen per una projecció exterior o per atraure inversors forans al nostre país resulta obvi que, en un futur molt proper, les missions permanents a l'exterior s'hauran d'adaptar progressivament a rebre les demandes d'aquest flux.

Per tant tenint en compte el nou àmbit internacionals ens sembla interessant fer-vos arribar la proposta de reforçar i incentivar el paper de les nostres delegacions exteriors segons la nova peculiaritat de les relacions socials i econòmiques.

BREU APROXIMACIÓ A LA SITUACIÓ ACTUAL DE LA REPRESENTACIÓ EXTERIOR D'ANDORRA. DEBILITATS, FORTALESES, AMENACES I OPORTUNITATS.

Realitzant un breu anàlisi de la situació de la representació andorrana a l'exterior trobaríem que una de les nostres debilitats resideix, per exemple, en el mateixos límits que té Andorra com a país de dimensions i recursos reduïts. Aquests límits ens poden suposar una certa dificultat per competir en els mercats internacionals amb d'altres Estats. No podem oblidar, tampoc, que hem de crear definitivament el marc legislatiu necessari per atraure la confiança del futur inversor i dotar-nos d'una eina essencial per la nostra projecció a l'exterior.

Tanmateix la realitat socioeconòmica actual i alguna que altra situació més concreta podrien suposar un fre al desenvolupament de les nostres relacions internacionals. L'amenaça més importat és, sense dubte, el moment de crisi global que estem vivint i que genera un clima d'incertesa. I un altre fet de més baixa intensitat però no exempt de complexitat seria l'anquilosament dels models de representació exterior els quals malgrat en el seu moment van ser exitosos ara és possible que no es corresponguin a l'actualitat. Hem de ser crítics, constructius i saber reconèixer el que ens pot convenir com a instruments de representació i promoció.

Però, afortunadament, el nostre sistema exterior de relacions gaudeix també de fortaleces entre les quals podrien trobar les següents:

Primerament la nostra capacitat històrica per sobreviure als canvis. Andorra ha afrontat moments d'incertitud política o econòmica i finalment hem sabut imposar l'esperit d'unitat i solidaritat. No oblidem que el nostre sentit de comunitat ha permès que perduessin secularment com a Poble. Ja sabem que entre nosaltres poden existir diferències però hem de demostrar a l'exterior que realment som una societat cohesionada afrontant els reptes. Aquesta unió és necessària sobretot per obtenir una imatge de marca transparent i un prestigi en el circuit internacional.

Una segona fortalesa seria el poder modificar i adaptar les nostres estructures institucionals amb la rapidesa que els canvis internacionals exigeixen. No som un país amb les dificultats lògiques d'un Estat de població extensa i amb una Administració complexa i aquest fet ens pot resultar molt avantatjós.

Una tercera fortalesa i més concreta serien els recursos humans i físics que disposen les nostres delegacions exteriors. Permetin fer una apreciació a la excel·lent tasca que els agents diplomàtics, el personal de les oficines de turisme i els funcionaris de l'Administració andorrana estan realitzant coordinadament. Tenim un equip de tècnics a l'exterior molt qualificat i polivalent que s'ha sabut adaptar a la idiosincràsia de la zona i que s'han esforçat en servir el millor possible al seu país. Us puc assegurar que aquest personal desplaçat ha sabut envoltar-se d'una excel·lent reputació davant les institucions del país al que estan destinats. Els nostres recursos físics també són destacables ja que les nostres missions permanents estan ubicades en països de certa rellevància. En conjunt gaudim d'unes representacions exteriors que ja tenen una experiència inestimable per facilitar l'expansió internacional d'Andorra.

Andorra és relativament “jove” en el concert de les relacions internacionals i per tant no té el pes d’una història d’errors o compromisos polítics adquirits als que no s’ha pogut fer front. És més, nosaltres ara si tenim l’oportunitat única en aprendre dels demés i evitar decisions que el temps ha demostrat ser equivocades o irreversibles.

PERQUÈ HEM DE POTENCIAR EL NOSTRE MODEL DE REPRESENTACIÓ EXTERIOR? (CRISI INTERNACIONAL, GLOBALITZACIÓ, OBERTURA ECONÒMICA I NOVA DIPLOMÀCIA.)

Perquè com he dit al principi estem davant de noves formes de relacions internacionals degudes a fenòmens com la Globalització i sobretot a la crisi econòmica vigent. Per alguns analistes per exemple amb la Globalització les institucions econòmiques internacionals han optat per fomentar polítiques liberalitzadores dels moviments de capital. A la vegada les mateixes institucions i en termes ja de microeconomia han promogut també una llibertat de penetració de l’inversor o grups financers. Aquests moviments econòmics s’estan activant amb una rapidesa que mai s’havia vist en la història de les relacions internacionals gràcies a les noves xarxes de comunicació. Les missions permanents han de donar resposta a la immediatesa dels canvis del sistema i cobrir les necessitats del flux humà i empresarial creat.

Tanmateix Andorra inicia un període d’obertura econòmica que reclama esforç i compromís per part de tots els agents privats i públics. Aquesta obertura requereix el desenvolupament de les capacitats de projecció internacional de les institucions públiques essent una d’elles la representació exterior. Per tots aquests motius esmentats les delegacions jugarien un rol important en el coneixement de la demanda social i econòmica de les diferents zones en les que estan destinades.

Voldria, també, fer referència als nous models de gestió diplomàtica i que podrien ser vàlids per a països com Andorra. Ja fa temps que es parla del “poder suau” de la diplomàcia, del convèncer per vèncer, i d’una nova manera de gestionar la representació exterior reduint els costos mitjançant la concentració de funcions i emprant un personal altament qualificat i polivalent. A la vegada aquesta nova diplomàcia intenta apropiarse més a la realitat social del país receptor fomentant les relacions comercials i culturals entre els Estats.

COM I QUINES SERIEN LES FUNCIONS A POTENCIAR DE LA NOSTRA REPRESENTACIÓ EXTERIOR? ASSISTÈNCIA CONSULAR, PROMOCIÓ TURÍSTICA-COMERCIAL.

Assistència consular

Pel que fa a les funcions d’ambaixada el dret internacional públic regula, mitjançant la normativa derivada del Congrés de Viena del 61, les funcions de tota delegació diplomàtica i les quals serien les següents: representar, protegir, negociar, observar, informar i fomentar la cooperació. Totes aquestes funcions que estan sota una direcció estrictament política s’han de mantenir des del respecte a les lleis locals i amb l’obligació de no intervenir en els assumptes propis a l’Estat receptor.

En quan al seu funcionament intern i davant els reptes d’obertura i globalització aquestes delegacions podrien veure augmentada la seva activitat d’assistència gracies als nacionals andorrans que circulen o decideixen establir-se en un altre país. L’assistència es pot realitzar a través de la creació de seccions consulars u oficines consulars. Podríem afegir, també, que a diferència de les “seccions consulars”, les oficines consulars tenen una major capacitat d’actuació i una relativa independència que les fa ser més eficients a l’hora de treballar.

L’agent consular hauria de realitzar una tasca de captació d’informació en matèria assistencial i també establir una xarxa de contactes locals de referència. D’aquesta manera l’agent pot facilitar la implantació i circulació del ciutadà andorrà i resoldre els conflictes que es puguin generar. Cal destacar la creixent mobilitat del treballador andorrà que cerca oportunitats laborals a fora i que se li ha d’assegurar un servei exterior assistencial. En un futur no molt llunyà el volum d’assistència consular anirà augmentant i caldrà evitar una possible saturació de la tasca consular.

No voldria deixar d’esmentar la importància del Tractat Trilateral signat entre Andorra, França i Espanya que ha estat el principal instrument dels agents diplomàtics per facilitar la circulació i el lliure establiment dels nacionals andorrans en aquests països. El Tractat Trilateral ha estat una gran fita política però s’haurà de continuar fent un seguiment del mateix en quan a l’aplicació per part dels Estats signants.

Promoció comercial i turística

Referent a la representació exterior en matèria comercial i turística ja coneixem la idoneïtat de les seccions comercials i turístiques de les ambaixades i la tasca de les oficines de turisme. De la mateixa manera que la funció assistencial, la funció comercial també es troba sota les influències de l'obertura econòmica i la Globalització. Per tant la representació comercial haurà de treballar des de una doble vessant : una primera via on l'empresari o treballador busquen oportunitats de mercat o de feina en d'altres països i una segona via que és la de l'inversor o grup empresarial que voldran integrar-se en el teixit econòmic andorrà. S'haurà de facilitar a tots ells una bona gestió comercial per fer front a les seves necessitats.

Però sobretot s'hauran de potenciar les accions dirigides a la captació de clients i inversors. D'aquesta manera, des de la missió permanent i a petició dels ciutadans interessats, es podrien elaborar estudis de mercat que analitzin les possibilitats comercials del sector escollit. Tanmateix l'agent podria recopilar i aportar informació sobre les institucions u organismes professionals d'utilitat. S'haurien de fomentar les reunions interempresarials o les trobades entre institucions locals, nacionals e internacionals. També es podria incrementar la participació en fòrums especialitzats o incentivar amb viatges d'aproximació als inversors i als mitjans de comunicació que vulguin conèixer Andorra. L'agent comercial facilitaria tota la documentació escaient des de la delegació i a l'hora cercaria al client per oferir-li les possibilitats del mercat andorrà.

Per concloure diré que és evident que el nostre país està subjecte a les variacions d'una crisi internacional del sistemes socials i econòmics. Tanmateix la tecnologia revoluciona les comunicacions amb la immediatesa de la informació sustentant el fenomen de la globalització. Andorra en aquests context d'incertesa i d'immediació aposta per una formula valenta d'obertura econòmica. És cert que tenim debilitats però, les nostres fortaleeses, les superen sempre i quan les sabem emprar intel·ligentment. Una de les eines per treballar aquesta nova orientació econòmica és, sense dubte, la nostra representació exterior. La xarxa exterior andorrana és eficient però, encara ho pot ser més, si reforcem la seva gestió en aquells aspectes que progressivament estan essent més rellevants. L'assistència consular i la promoció turística comercial són funcions que s'hauran de potenciar. Estem davant d'una nova manera de gestionar que maximitza els seus propis recursos humans i físics, que minimitza els costos i despeses, i que s'apropa més a la realitat social i econòmica del lloc de destí. Els agents públics i privats són els qui han de conduir aquesta dinàmica i hauran de treballar conjuntament. Les circumstàncies actuals reclamen una acció unitària davant el projecte comú de posicionar Andorra en un nou sistema de relacions internacionals. Ara tenim la possibilitat de ser un país més conegut i apreciat fora de les nostres fronteres però cal que lluitem tot junts per no perdre aquesta oportunitat.

Esperant que la proposició que us he exposat durant la ponència us hagi resultat suficientment argumentada i agraint profundament l'interès que m'heu demostrat, em complau sol·licitar-vos amb tota humilitat que accepteu en votació la proposta d'adaptar la representació exterior d'Andorra al nou sistema de relacions internacionals. Moltes gràcies.